

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Жога Руслан Анатолійович

викладач кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя
Харківська гуманітарно-педагогічна академія

Рощенко Ольга Олегівна

викладач-методист кафедри музично-інструментальної підготовки вчителя
Харківська гуманітарно-педагогічна академія

Сучасна вітчизняна освітня система є відображенням нинішніх тенденцій розвитку суспільства (інтеграція та глобалізація світової економіки, поглиблення міжнародних відносин, створення єдиного освітнього простору), що значною мірою зумовлює основні напрями модернізації вищої школи на засадах компетентнісного підходу.

Формування професійних компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва є однією з актуальних проблем сучасної вищої школи, актуалізованих зміною освітньої парадигми. Така позиція активізує наукові дослідження спрямовані на впровадження компетентнісного підходу в систему професійної підготовки вчителів музичного мистецтва.

Вирішення завдань у галузі музичної освіти підростаючого покоління вимагає особливої уваги до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Адже повноцінна та досконала музично-педагогічна освіта, виховання майбутніх музикантів-педагогів – це ключ до піднесення музичної культури суспільства.

Аналіз науково-педагогічної літератури свідчить про постійний інтерес науковців до проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя. Вченими, зокрема, досліджено: психолого-педагогічні проблеми становлення майбутніх учителів (А. Богуш, І. Богданова, Е. Карпова, Н. Кічук, Н. Кузьміна, З. Курлянд, А. Линенко, В. Моляко, В. Семиченко, В. Сластьонін, Р. Хмелюк, О. Цокур та ін.); особливості формування професійної компетентності вчителя (В. Адольф, І. Бех, В. Баркасі, Т. Браже, М. Галагузова, С. Гончаренко, О. Добудько, І. Зязюн, В. Кричевський, Н. Ничкало, О. Савченко, Н. Тарасевич, О. Шиян та ін.); підготовка майбутніх учителів у галузі мистецької освіти (В. Дряпіка, О. Демянчук, Т. Завадська, Л. Коваль, Т. Люріна, Л. Масол, Н. Миропольська, О. Олексюк, В. Орлова, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька, Л. Хлебнікова, О. Щолокова та ін.).

Мета дослідження – розкрити зміст та суть поняття «професійна компетентність майбутнього вчителя музики».

У Законі України «Про освіту» зазначено, що компетентність це «динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» [2]. Ці якості

визначають можливості педагога, його здатність до виконання професійної діяльності.

Погоджуючись з цим, ми вважаємо що, для ефективного здійснення обраної професії, випускник педагогічного закладу вищої освіти насамперед має володіти фундаментальними педагогічними фаховими знаннями та інноваційними педагогічними технологіями; вміти інтегрувати зміст дисципліни, яку викладає з суміжними дисциплінами; має володіти сучасними психолого-педагогічними освітніми концепціями.

Таким чином, наявність загальнотеоретичних, методологічних та спеціальних знань є необхідним показником професійної компетентності майбутнього педагога.

Отже, для здійснення ефективної професійної діяльності сучасний учитель музичного мистецтва має володіти сучасними педагогічними технологіями, відчувати внутрішню потребу в їхньому постійному застосуванні та використанні. Ці процеси зумовлюють розуміння сутності педагогічних інновацій, вміння їх осмислювати в контексті особливостей дисципліни, яку викладає, співвідносити їх з власними інтересами та досягненнями, застосовувати у своїй професійній діяльності вміння прогнозувати можливі педагогічні ускладнення.

Саме підґрунтям професіоналізму є знання та досвід, які зумовлюють рівень професійної мобільності майбутнього вчителя, що проявляється в його здібності орієнтуватися в мінливих соціально-педагогічних ситуаціях, оперативно та правильно розв'язувати педагогічні задачі. Тому педагогічна компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва в значній мірі залежить від рівня та якості знань з психолого-педагогічного циклу, музично-теоретичних знань та обізнаності в суміжних наукових галузях.

Знання – це особлива форма духовного засвоєння результатів пізнання, процесу відображення діяльності, яка характеризується усвідомленням їхньої істинності. Ми погоджуємось з тим, що «теоретичні знання розширюють межі індивідуального досвіду вчителя, спрямовують і організують цей досвід, дозволяють осмислити його в системі досвіду соціального і, таким чином, відкривають можливості для його вдосконалення і розвитку» [1].

Необхідно зазначити, що педагогічна компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва значною мірою залежить від рівня та якості їх знань з циклу музично-теоретичних дисциплін, основного музичного інструменту, вокалу, хорового диригування, а також методики музичного виховання в ЗСО та знання особливостей засвоєння учнями відповідного предмету.

Професійна компетентність майбутніх учителів музичного мистецтва не можлива без знання ними принципів, методів, форм, процедур пізнання та перетворення педагогічної діяльності, в знанні загальнонаукової методології, сформованості світогляду, розвиненості умінь з організації та проведення педагогічних досліджень, обізнаності з методологічних норм та умінь їх застосовувати в процесі вирішення проблемних ситуацій, здатності до інноваційної діяльності, наукового обґрунтування, критичного осмислення та

творчого застосування деяких концептуальних положень, уміння прогнозувати, проектувати та управляти навчально-виховним процесом.

Список літератури

1. Ніколенко Д. Ф. Питання психології радянського вчителя. Київ: *Радянська школа*, 1957. 35 с.
2. Закон України «Про освіту» (Редакція від 06.04.2022) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 06.05.2022)